

Landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering

aan: de raad van de gemeente Hillegom
datum: 19 maart 2024

ons kenmerk: Z-24-362293
datum collegevergadering: 2 april 2024
portefeuillehouder: Dhr. J. van Rijn
behandelend ambtenaar: Tallie Habermehl
emailadres: t.habermehl@hltsamen.nl
telefoon: 14 0252
embargo:

Inleiding

Met deze raadsbrief informeren wij u over het landelijk akkoord tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarbij schetsen wij eerst de aanleiding om daarna in te gaan op de inhoud van het landelijk akkoord en de regionale besluitvorming. Daarna gaan we in op het plan van aanpak van de jeugdbeschermingsregio Zuidwest (regio ZW)¹. Dat geeft aan waarop in 2024 de accenten liggen van de samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Tot slot gaat deze raadsmededeling in op enkele ontwikkelingen binnen de regio Holland Rijnland.

Aanleiding landelijk akkoord

In de afgelopen jaren is de uitvoering van de jeugdbescherming onder grote druk komen te staan. Dat komt onder meer door personeelstekorten, interne wachtlijsten en het gebrek aan tijdige en passende jeugdhulp. Hierdoor krijgen kinderen en gezinnen niet de goede zorg en is de caseload voor de jeugdbeschermers aanzienlijk toegenomen. Dat heeft ertoe geleid dat medewerkers de jeugdbescherming en/of de sector verlaten. Er wordt dan ook al enige tijd gesproken van een crisis in de jeugdbescherming, zoals ook bleek uit het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ, november 2019). De impact van de crisis is dermate dat de IGJ sinds september 2022 aangeeft niet meer te kunnen handhaven. Dit omdat de randvoorwaarden voor het verlenen van kwalitatief goede jeugdbescherming niet zijn vervuld. Er is een te hoge caseload en een ontoereikend aanbod van jeugdbescherming en jeugdhulp. Over het landelijk akkoord bent u eerder geïnformeerd via de brief Actualiteiten jeugdbescherming in de Regio ZW van 4 september 2023.

Landelijk akkoord

In oktober 2023 hebben het Rijk en de VNG bestuurlijke afspraken en de Handreiking Landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering opgesteld om daarmee een caseloadverlaging mogelijk te maken. Op die manier komt er voor de jeugdbeschermers voldoende tijd en ruimte beschikbaar om de meest kwetsbare kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd, goed te beschermen en deze gezinnen te ondersteunen.

Rijk en gemeenten investeren daarvoor gezamenlijk structureel €60 miljoen per jaar en dragen daarvan elk de helft bij. De gemeenten dekken hun bijdrage door het budget dat

¹ In Nederland zijn 12 jeugdbeschermingsregio's gevormd die uit één of meerdere jeugdhulpregio's bestaan. Regio ZW bestaat uit Holland Rijnland, Holland Midden, Zuid Holland Zuid en Haaglanden. Wethouder Bredemeijer (gemeente Den Haag) is de accounthoudende wethouder.

zij in 2022 hebben uitgegeven aan jeugdbescherming en jeugdreclassering constant te houden. Doordat in 2023 een dalende trend in het aantal cliënten in de jeugdbescherming te zien is, ontstaat er bij gelijkblijvende budgetten ruimte om het tarief te verhogen. Landelijk zal nauwgezet worden gemonitord of de volumedaling voldoende en bestendig is. In het geval dat de opbrengsten van de volumedaling onvoldoende zijn, dan kan dat een effect hebben op het meerjarig financieel kader voor de jeugdzorg dat is afgesproken in de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

De bestaande zij-instroomregeling voor jeugdbeschermers is een succes en wordt daarom door het Rijk verhoogd en verlengd door €5 miljoen extra vrij te maken in zowel 2024 als 2025. In totaal komt het budget voor zij-instromers daarmee uit op €10 miljoen in 2024 en 2025. Met deze regeling stimuleert het Rijk het aantrekken van zogenoemde 'zij-instromers' die met een intensief traject worden opgeleid tot SKJ-geregistreerde jeugdbeschermers. Ook de GI's werkzaam in onze regio maken hiervan gebruik.

Voor de jeugdreclassering wordt nog aan onderbouwing van de caseload gewerkt². Omdat nu al duidelijk is dat de caseload voor jeugdreclassering stevig moet worden teruggebracht, is in het landelijk akkoord uitgegaan van de volgende tussenstand: de urennormen voor de jeugdreclasseringsmaatregelen, zoals die zijn genoemd in de VNG-brochure Tarieven 2014, zijn verhoogd met 20%.

Plan van aanpak regio ZW

In februari 2022 is het interbestuurlijk toezicht op de regio ZW opgeheven. Daarna is door de vier jeugdhulpregio's ZW besloten om gezamenlijk verdere actie op dit dossier te blijven inzetten. Er is een plan van aanpak gemaakt, waarvan de hoofdlijnen hieronder zijn weergegeven.

Doorbraakaanpak

Belangrijk onderdeel was de verdere doorontwikkeling van de doorbraakaanpak waar men door steeds langs dezelfde processtappen makkelijk en onderbouwd maatwerk kan leveren aan de jeugdige/ouders. In alle vier de regio's is inmiddels een experttafel gerealiseerd waar jeugdbeschermers terecht kunnen met vastlopende casuïstiek. Signalen die door de doorbraakaanpak naar boven komen over het niet aansluiten van het aanbod op de behoefte van de jeugdige/ouders worden samengebracht.

Bovenregionale Samenwerking

Zowel op ambtelijk, directie en wethoudersniveau is er regelmatig afstemming over relevante ontwikkelingen. Haaglanden is de accounthoudende regio. Zij informeert de andere regio's over actuele landelijke ontwikkelingen. In 2023 zijn de tarieven en de indexatie geharmoniseerd en voor de vier regio's zijn er eenduidige verantwoordings-eisen. Inmiddels is er ook een bovenregionale controllersgroep die periodiek bij elkaar komt.

Nieuwe onderwerpen in 2024

Naast het continueren van voorgaande punten is in 2024 extra inzet noodzakelijk als gevolg van:

- Complexe scheidingen drukken erg op de caseload van de jeugdbeschermers. JB west start een inventarisatie van de eigen dossiers waarbij wordt bekeken welk onderscheid gemaakt kan worden in bijvoorbeeld de doelgroep. Haaglanden verkent momenteel samen met JB west of er iets aan de grote instroom rond complexe scheidingen gedaan kan worden. Met name in zaken waarin strijd

² Voor de jeugdbescherming is er een onderbouwde urennorm vastgesteld via een KwaliteitsKader en PrestatieBeschrijvingen (KKPB), zie ook RIS316057).

tussen ouders is, maar de veiligheid van de jeugdige niet in het geding is. De ervaringen worden gedeeld binnen de regio ZW.

- Voor het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is er regelmatige afstemming tussen de regio's op ambtelijk en projectleiders niveau.
- In oktober 2023 is een landelijke publiekscampagne gestart om het imago van de jeugdbescherming te verbeteren. Dit kan helpen bij het werven van nieuwe gekwalificeerde jeugdbeschermers in de huidige oververhitte arbeidsmarkt.

Ontwikkelingen regio Holland Rijnland

Binnen het Toekomstscenario wordt in Holland Rijnland intensief samengewerkt, door lokale teams, Veilig Thuis, de GI's, de vrouwenopvang, de Raad voor de Kinderbescherming, Zorg- en Veiligheidshuis, ervaringsdeskundigen en gemeenten. Er is gestart met een gezamenlijke visie op gezinsgericht werken, regie en de verklarende analyse. Daarnaast vindt er versterking en uitbreiding plaats bij de werkwijze Samenwerken aan veiligheid', waarbij de GI's de lokale teams ondersteunen. Hierbij is aandacht voor de verklarende analyse. Ook is een gezamenlijke uitvoeringsagenda 2024 gemaakt. Daarnaast worden zorgaanbieders betrokken bij de acties vanuit het Toekomstscenario.

Door een verlaging van de werkdruk is de kans groter dat jongeren en gezinnen met dezelfde jeugdbescherming te maken blijven hebben. Hierdoor hebben jeugdbeschermers een lagere caseload en meer tijd en aandacht beschikbaar voor jongeren en gezinnen

Financiële impact regio Holland Rijnland

In onderstaande tabel staan de consequenties van verhoging van het landelijk tarief voor de regio.

Financiële consequenties voor de regio Holland Rijnland

Beeld 2024 in prijzen 2023 (in duizenden euro's)	HR
Kosten GI: JB west	1.339
Kosten GI: William Schrikker Stichting	349
Kosten GI: Leger des Heils	39
Risico opslag JB west	121
Tariefkorting van 1,95% in 2023	-150
Totaal extra kosten landelijk tarief	1.698
Bijdrage Rijk	743
Baten addenda verbeterplannen 2023	707
Totaal dekking kosten landelijk tarief	1.450
Tekort	248

De extra kosten voor de regio bedragen € 1.698.000,-. Daar staan deels rijksinkomsten tegenover en een deel moeten we als gemeente betalen. Dat komt vanuit de inkomsten vanuit addenda verbeterplannen. Het tekort is dan € 248.000,-. De aanname vanuit het Rijk is dat dit door een daling in het aantal cliënten jeugdbescherming opgevangen kan worden. Maar bij ons in de regio is nog geen sprake van een daling, dus het is de vraag of we dat tekort kunnen dekken. Lokaal, maar ook landelijk, wordt nauwgezet gemonitord of deze volumedaling in het aantal cliënten doorzet en voldoende en bestendig is.

Financiële consequenties per gemeente

Hieronder is de financiële consequentie per gemeente weergegeven. In de kolom Verschil staan de extra kosten vanwege het landelijke tarief³. Voor Hillegom zijn de extra kosten € 66.128,-, ofwel een toename van 18,85%. Dit is gebaseerd op de productie jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2023 (€ 335.062,-). Als we dit bedrag indexeren (4,7%) komen we voor 2024 op € 350.810,-. Als we daarop de landelijke tarieven toepassen komen we op € 416.938,-.

Gemeente	2023	2023 met index 2024	Landelijk tarief 2024	Verschil	Verschil %
Alphen aan den Rijn	€ 1.723.742	€ 1.804.758	€ 2.149.996	€ 345.238	19,13%
Hillegom	€ 335.062	€ 350.810	€ 416.938	€ 66.128	18,85%
Kaag en Braassem	€ 482.689	€ 505.375	€ 588.530	€ 83.155	16,45%
Katwijk	€ 1.127.864	€ 1.180.873	€ 1.386.832	€ 205.959	17,44%
Leiden	€ 2.256.307	€ 2.362.353	€ 2.787.040	€ 424.687	17,98%
Leiderdorp	€ 330.834	€ 346.384	€ 415.827	€ 69.444	20,05%
Lisse	€ 388.121	€ 406.362	€ 479.134	€ 72.771	17,91%
Nieuwkoop	€ 421.905	€ 441.735	€ 527.499	€ 85.764	19,42%
Noordwijk	€ 491.979	€ 515.102	€ 596.084	€ 80.982	15,72%
Oegstgeest	€ 303.307	€ 317.562	€ 376.214	€ 58.652	18,47%
Teylingen	€ 580.548	€ 607.833	€ 710.397	€ 102.564	16,87%
Zoeterwoude	€ 104.741	€ 109.664	€ 129.423	€ 19.758	18,02%
totaal	€ 8.547.099	€ 8.948.813	€ 10.563.915	€ 1.615.102	18,05%

In de regionale begroting van de jeugdhulp is hiervoor een PM post opgenomen. Voor de zomer wordt de begroting hierop bijgesteld.

³ Er is een klein verschil met de € 1.698.000 in de voorgaande tabel. Dit heeft te maken met ~~de~~ het peilmoment in de tabel. De tabel per gemeente is gebaseerd op de laatste productiecijfers 2023.